

Географічні науки. 2007. № 2. С. 260 –265.

2. У річці села Мостища виявлено перевищення вмісту ртуті у 26 разів. URL: <https://vikna.if.ua/news/category/all/2022/09/19/136869/view> (дата звернення: 11.04.2023).

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ СТЕЖКИ НА ТЕРИТОРІЇ ДЕНДРОЛОГІЧНОГО ПАРКУ «ЛІСОВА ПІСНЯ»

Підховна С. М.

ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»,

м.Бережани, Україна

Pidkhovna_S@ukr.net

Основна функція дендрологічного парку як об'єкта природоохоронної та культурно-пізнавальної цінності полягає у збереженні деревних рослин, їх вивченні та акліматизації, а також в екологічному просвітництві та популяризації шляхів використання деревних рослин в озелененні населених місць.

Створення маршрутів екологічної стежки сприяє оптимальному використанню ресурсів навколишнього середовища, регулюванню неконтрольованого потоку відвідувачів, особливо на територіях природно-заповідного фонду [1].

Козівський дендропарк «Лісова пісня» – це дендрологічний парк місцевого значення, який розташований у смт. Козова Тернопільського району Тернопільської області. Площа дендропарку становить 3 га. Рішенням виконавчого комітету Тернопільської обласної ради від 28 грудня 1970 року №829 «Про затвердження пам'яток природи, що беруться під охорону держави» дендрологічний парк оголошений пам'яткою природи [3]. У 1996 році дендропарку надано статус об'єкта природно-заповідного фонду місцевого значення. Дендропарк перебуває у віданні Козівського районного відділу освіти.

Дендропарк засновано у 1960 році вчителями та учнями Козівської загальноосвітньої школи №2 під керівництвом Поспелова М. В. У період розквіту у дендропарку зростало 350 видів і культиварів дерев та кущів, серед них: гінкго дволопатево, тис ягідний, гледичія, бархат амурський, сумах віргінський, тюльпанове дерево, дейція махрова, айва

японська, магонія падуболиста, спірея японська, горіх Зібольда, сосна Банкса, сосна кедрова сибірська, берека європейська та інші [3].

За результатами проведених інвентаризаційних досліджень зелених насаджень встановлено, що на досліджуваному об'єкті налічується 149 видів і культиварів дендрофлори.

У процесі проектування екологічної стежки на території Козівського дендрологічного парку «Лісова пісня» розглянуто методичні підходи до створення екологічних стежок [2], вибрано основні об'єкти та розроблено маршрут екологічної стежки.

При проектуванні маршруту визначено складові екологічної стежки – ландшафтні композиції (наприклад, «Сосновий гай», «Смерековий гай»), тематичні ділянки («Північний бульвар», «Східний бульвар», «Острів кохання»), елементи присвячені міфічним та казковим персонажам («Грот Діани», «Колона Немезіди», «Каньйон Нестора», «Гора муз», «Підземелля Гесперид», «Володіння Персефони») та інші композиційні акценти («Місток ентузіастів», «Місток казок», «Міст закоханих», «Венеційський місток» та ін.).

Запроектована екологічна стежка за типом є комплексною, за способом проходження – пішохідною, за типом траси – кільцевою, за призначенням – пізнавально-прогулянковою. Довжина маршруту екологічної стежки становить 480 м. На маршруті екологічної стежки заплановано 16 зупинок.

Основні пункти зупинки на маршруті запроектованої екологічної стежки дендрологічного парку «Лісова пісня»:

1. Початком маршруту екологічної стежки є головний вхід у парк. Доцільним є встановлення стенда-щита, де буде надано картосхему екологічної стежки. На даному етапі відбувається знайомство з маршрутом і коротка характеристика заповідного об'єкта.

2. Тематична композиція «Алея миру» знаходиться на другому пункті зупинки.

3. Наступним пунктом маршруту є «Галявина первоцвітів» – місце зростання рідкісних видів і тематична композиція «Алея близнюків».

4. Пункт зупинки №4 – доріжки «Тарганові вуса», «Колона Німезіди», міні-рокарій.

5. На пункті зупинки №5 знаходиться експозиційна ділянка рідкісних і лікарських рослин.

6. Пункт зупинки №6 – тематична композиція «Алея дружби» та експозиція декоративних видів і культиварів.

7. На сьомому пункті зупинки знаходиться експозиція інтродукованих декоративних дерев і кущів, «Венеційський місток» і водні об'єкти.

8. Пункт зупинки №8 – тематичні ділянки «Гора муз» і «Підземелля Гесперид».

9. Елементами пункту зупинки №9 є композиція «Острів кохання» і тематична ділянка «Східний бульвар».

10. На десятому пункті знаходиться ландшафтна композиція «Солов'їний гайок» і «Міст закоханих».

11. Пункт зупинки №11 – тематична композиція «Каньйон Нестора».

12. Пункт зупинки №12 – галявина нарцисів, «Скеля перелесника», тематична композиція «Алея перемог».

13. На пункті зупинки №13 розташована тематична композиція «Алея здоров'я» з граба звичайного.

14. На пункті зупинки № 14 знаходяться ландшафтні композиції «Смерековий гай», «Сосновий гай» і «Підпеньковий гай», тематична композиція «Андрієва алея» з модрини європейської та «Місток ентузіастів».

15. Пункт зупинки №15. Тематична композиція «Алея Чумацький шлях», «Колона Кривоноса» і «Місток казок».

16. На останньому пункті зупинки знаходиться тематична композиція «Володіння Персефони» і рокарій. На даному етапі відбувається підведення підсумків маршруту.

Суттєвим моментом успішного функціонування екологічної стежки є підготовка екскурсоводів та екологічного патруля.

Запроектowana екологічна стежка сприятиме збереженню рідкісних рослин, оптимальному використанню ресурсів дендропарку, формуванню у відвідувачів біоетичних принципів у відношенні до природно-заповідних об'єктів.

Список використаних джерел

1. Дзиба А. А., Покотилова К. Г. Модельна екологічна стежка парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва "Байрак". *Науковий вісник*

НЛТУ України. 2016. Вип. 26.7. С. 71-77. Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnltu_2016_26.7_12

2. Микитин Т.М., Остапчук С.М., Машта Н.О., Прокопчук А.В. Організаційні механізми створення та функціонування екологічних стежок : монографія. Рівне: Волин. обереги. 2018. 182 с.

3. Черняк В. М., Синиця Г. Б., П'ятківський І. О. Унікальні перлини природи Тернопільщини. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2014. 512 с.

МОЖЛИВІ НАСЛІДКИ ЗМІНИ ІНТЕНСИВНОСТІ РУХУ ПІВНІЧНО-АТЛАНТИЧНОЇ ТЕЧІЇ НА КЛІМАТИЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ

Таранова Н.Б., Кільчицький І.В.

*Тернопільський національний педагогічний
університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль, Україна*

taranova2202@gmail.com; hayrynveyn@gmail.com

Північно-Атлантична течія (ПАТ) є однією з найбільш впливових океанських течій у світі. Вона має велике значення для кліматичних процесів у західній Європі та Північній Америці. Зміни в інтенсивності руху ПАТ можуть вплинути на кліматичні умови у різних регіонах світу, включаючи Україну, що може мати серйозні наслідки для економіки та життєдіяльності населення.

Метою даної статті є науковий аналіз можливих наслідків зміни інтенсивності руху ПАТ на кліматичні процеси в Україні. Ми дослідимо роль ПАТ у регулюванні клімату в регіоні, визначимо чинники, що впливають на інтенсивність течії, та проаналізуємо попередні наукові дослідження з цієї теми. Далі ми розглянемо можливі наслідки змін інтенсивності руху ПАТ на кліматичні умови в Україні, включаючи зміни температури та опадів. Останнім кроком буде розгляд прогнозів майбутнього розвитку ПАТ та їх вплив на кліматичні процеси в Україні, що може допомогти у визначенні майбутньої стратегії адаптації до змін клімату.

Головним ресурсом Північно-Атлантичної течії (ПАТ), як і зрештою будь якої іншої течії є її водна маса. Ключовим елементом ПАТ